

صنعت فولاد در کشورهای مستقل مشترک المنافع تولید برای صادرات

محمد رضا خدرلو

TheRingsider از انتشارات بورس فلزات لندن

نسبت به چنین تقاضایی برای بازار داخلی روسیه می گوید: "در صورتی که در بازار داخلی و تقاضا برای فولاد در روسیه رشدی متصور باشیم؛ به یقین نرخ آن از ۱۰ درصد فراتر نخواهد رفت. پیشبینی ۱۸ درصدی نرخ بالایی برای افزایش تقاضا در داخل روسیه است و احتمال آن تا این اندازه کمی بعید به نظر می رسد."

بر اساس آخرین اطلاعات منتشر شده در سال ۲۰۰۸؛ شرکت سورستال؛ بزرگ ترین فولاد ساز روسیه، با اجرای یک سرمایه گذاری ۶ میلیارد دلاری قصد دارد بزرگ ترین طرح توسعه تاریخ فعالیت خود را اجرا و کارخانه های فولاد سازی جدیدی را در داخل روسیه تاسیس کند. طبق این برنامه مدون؛ شرکت سورستال با افزایش ۲۵ درصدی توان تولیدی خود قصد دارد به تقاضاهای موجود در بازار بویژه تقاضای سنگینی که همه ساله از طرف ابر شرکت گاز پروم و سایر شرکت های نفتی روسیه به موازات تقاضای موجود در بخش مسکن و ساخت و ساز وجود دارد در زمان مقرر پاسخ بدهد. بخش زیرساخت و ساز در روسیه تا قبل از بحران مالی بار شد سالانه ۲۰ درصد تقاضا برای فولاد فعالیت داشته است.

ریوال میشل نیز به عنوان یکی دیگر از بزرگ ترین شرکت های فولاد سازی روسیه از سناریوی مشابهی پیروی می کند. به گفته

المنافع؛ برای سالیان سال در زمره صادرکنندگان اصلی فولاد در جهان قرار داشتند. اما رشد سریع اقتصادی این کشورها و افزایش روند ساخت و سازها و بازار توسعه زیرساخت ها؛ باعث شد تا تولید داخلی در این کشورها افزایش پیدا کند. قبل از وقوع بحران مالی در جهان؛ به عنوان نمونه اقتصاد کشور روسیه با رشد اقتصادی سالانه ۸ درصد چنان برنامه ریزی شده بود تا بتواند در اقیانوس ۲۰۲۰ به جذاب ترین اقتصاد جهان تبدیل شود.

تنها ۱۰ سال پیش بود که روسیه ۷۰ درصد از کل فولاد تولیدی خود را صادر می کرد و ۳۰ درصد آن را در داخل کشور به مصرف می رساند. امروزه وضعیت بطور کامل برعکس شده است. آلکسی مورداشف؛ مدیر اجرایی سورستال؛ بزرگ ترین شرکت فولاد سازی روسیه که با سرمایه گذاری و دارایی های خارجی راه اندازی شده است، بر این باور است که این وضعیت تا مدتی ادامه خواهد یافت. یعنی روسیه تا مدتی همچنان بیشترین حجم تولید فولاد خود را در داخل به مصرف خواهد رساند. کارشناسان روسی در اوایل سال ۲۰۰۸ پیش بینی کردند که تقاضای داخلی برای فولاد در روسیه در سال های آینده سالانه ۱۸ درصد رشد خواهد داشت. آلن کوتس؛ تحلیل گر مسایل فولاد در بانک HSBC، ضمن اعلام عدم اطمینان خاطر

در روزگاری نه چندان دور؛ ماشین جنگی ابر قدرت شرق برای تولید ملزومات مورد نیاز و حرکت در عرصه جنگ سرد بشدت نیازمند فولاد بود. رفته رفته فناوری و تجهیزات مستقر در این کشورها فرسوده و کارایی آن تضعیف شد. صنعت فولاد در کشورهای مستقل مشترک المنافع؛ CIS، نیازمند سرمایه گذاری برای جایگزینی دستگاهها و تکنولوژی قدیمی و به نسبت منسوخ تولید فولاد است. با این وجود شرکتهای فولاد روسی مثل اوراز، سورااستال و میشل به عنوان بازیگرانی بزرگ در صحنه بین المللی صنعت فولاد شناخته می شوند. روسیه در میان پنج تولیدکننده بزرگ فولاد دنیا، بعد از کشورهای چین، ژاپن و ایالات متحده در رده چهارم قرار دارد. چندین عامل مختلف باعث رونق شرایط برای شرکتهای فولادسازی روسیه شده است که مهم ترین این عوامل عبارتند از: هزینه های پایین تولید، فراوانی و ارزانی انرژی، موقعیت جغرافیایی مناسب و نیاز شدید به محصولات فولادی در بازار داخلی. در طول سالیان گذشته صنعت فولاد این کشورها شاهد موجی از ادغام و یکپارچگی شرکتهای مختلف فولاد بوده است.

رشد تقاضا

روسیه و سایر کشورهای مستقل مشترک

است. چون ایالات متحده آمریکا و کشورهای اروپایی بزرگ ترین واردکنندگان فولاد به شمار می روند؛ صادرات چین نیز مانند سابق بالا نیست چون خود مصرف کننده بزرگی محسوب می شود به همین دلیل فرصت مناسبی برای روسیه است تا سیاست های تولیدی و صادراتی خویش را به جلو ببرد. روس ها ۳۰ درصد از کل تولید فولاد خود را صادر می کنند. از اینرو پس از پایان بحران مالی حاکم بر اقتصاد جهانی؛ روسیه از یک طرف با افزایش تقاضای داخلی و از طرف دیگر با افزایش قیمت های جهانی روبرو خواهد شد که هر دو به نفع صنعت فولاد آن کشور خواهند بود.

بیش از پیش تثبیت و تقویت شده است. روسیه در سال ۲۰۰۸ بالاترین میزان تقاضای داخلی برای فولاد را تجربه کرد بنابراین سهم صادرات آن در بین صادرکنندگان عمده فولاد به ویژه در خصوص مقاطع بلند فولادی، کاهش یافته است. البته انتظار نمی رود که این روند در کوتاه مدت تغییر چندانی داشته باشد.

از سال ۲۰۰۶ به این طرف بالغ بر ۵۴ درصد از کل تولیدات فولادی شرکت MMK روسیه به تامین نیازهای داخلی آن کشور و عرضه به بازار CIS تخصیص یافته است. این شرکت بزرگ ترین کارخانه (منفرد) فولاد سازی روسیه را در اختیار دارد. به گفته مقامات این کارخانه؛ ۲۵ درصد از محصولات MMK در منطقه اورال عرضه و مصرف می شود و برنامه هایی برای تولید در دست مطالعه و اجرا است. این شرکت قصد دارد تا سال ۲۰۱۳ دو سوم از کل محصولات خود را به بازارهای داخلی روسیه عرضه کند. کارشناسان بانک HSBC در سال ۲۰۰۷ توانسته بودند رکود اقتصادی و بروز بحران در بازار جهانی فولاد را برای سال ۲۰۰۹ پیش بینی کنند. به همین دلیل در مورد کاهش شدید قیمت محصولات فولادی به صاحبان صنایع فولاد روسیه هشدارهای لازم را داده بودند.

تحلیلگران در یک جمع بندی کلی در مورد پتانسیل های صادراتی روسیه در بخش فولاد به این نتیجه رسیده اند که هر قدر هم که میزان تقاضای داخلی و حجم تولید فولاد در روسیه بالا باشد؛ با اینحال این کشور از جایگاه مطلوبی در

ایلیا ژیتومورسکی؛ سخنگوی ریوال میشل، این شرکت قصد دارد از ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۱ حدود ۱/۵ میلیارد دلار در بخش های تولیدی خود سرمایه گذاری کند. بر این اساس مبلغ مورد نظر خواهد توانست میزان تولید فولاد در این شرکت را ۱۲ درصد افزایش دهد.

شرکت MMK نیز به عنوان یکی از دیگر فولاد سازان بزرگ روسیه؛ تا سال ۲۰۱۳ قصد دارد با سرمایه گذاری ۷ میلیارد دلاری میزان تولید خود را دست کم ۲۱ درصد افزایش دهد. این شرکت تولید محصولات با ارزش افزوده بالا را در دستور کار خود قرار داده است.

در زمینه تولید فولاد خام نیز برنامه ای برای افزایش ۴۱ میلیون تن فولاد خام به روش کوره های قوس الکتریکی در سال ۲۰۰۵ اجرا شده است. طبق طرح موجود؛ بنا بر این است تا سال ۲۰۱۳ میزان تولید سالانه این شرکت به ۱۵ میلیون تن برسد.

کارشناسان بانک HSBC اعتقاد دارند در بررسی صنعت فولاد روسیه و اوکراین به عنوان تولیدکنندگان اصلی فولاد در بین کشورهای مستقل مشترک المنافع؛ تفاوت هایی به چشم می خورد. روسیه به تنهایی دوسوم از کل تولید فولاد کشورهای مستقل مشترک المنافع را در اختیار دارد. این کشور توانست در ماه ژانویه سال ۲۰۰۸ از مجموع ۱۰/۸ میلیون تن فولاد تولید شده در CIS میزان ۶/۵۳ میلیون تن را به خود اختصاص دهد.

اوکراین به تنهایی ۳/۶۴ میلیون تن در سال فولاد تولید می کند و کشورهای مولداوی، قزاقستان و ازبکستان نیز جزو تولیدکنندگان فولاد در CIS محسوب می شوند. اما در شرایطی که تمرکز بر مصرف فولاد در روسیه است؛ دوسوم از کل تولید اوکراین به خارج از آن کشور صادر می شود. باید اذعان داشت که بازار فولاد در کشورهای مستقل مشترک المنافع به طور تاریخی صادرات محور بوده است. کشورهای مستقل مشترک المنافع پس از چین بزرگ ترین صادرکنندگان فولاد در جهان محسوب می شوند و روسیه در بین اعضای آن بزرگ ترین تولیدکننده فولاد محسوب می شود. همچنین روسیه و اوکراین سال ها بزرگ ترین صادرکنندگان فولاد CIS بوده اند.

سالهاس است که اوکراین بیشترین سهم از صادرات فولاد این منطقه را در اختیار دارد و حال با افزایش میزان تقاضا و مصرف داخلی فولاد در کشور روسیه؛ نقش اوکراین به عنوان یک صادرکننده مهم در بازار جهانی فولاد

این صنعت بر خوردار

